

Полістилістика Стінга являє собою особливий мистецький підхід, сутність якого полягає в тому, що певний стиль (або їхня сукупність) не стає єдиною системною ознакою його особистісної виконавської манери. У творчій лабораторії Стінга різні музичні стилі перетворюються на своєрідні мистецькі інструменти, складові його багатшарового музичного мовлення. Пісні Стінга демонструють прийом, який можна назвати грою стилів. І якби митець обмежувався виключно перетасовуванням різних стилістичних складових без власного емоційного оцінювання ситуації, його творчість могла би бути характеризована як постмодерна. На заваді цій характеристиці стає занадто значна питома частка особистісного начала. Як це характерно для митців романтичної традиції, у творчості Стінга простежується сильний елемент авторського «Я».

Як артист Стінг передусім є співцем-виконавцем власних пісень, бардом. Прикметною ознакою образної палітри його пісень є наявність так званого ліричного героя, від імені якого ведеться оповідь або просто йде певний емоційний посыл. Комбінації різних стилістичних компонентів у його піснях використовуються продумано й свідомо з метою створити певну звукову атмосферу, викликати в слухача певні спогади та емоційні асоціації. Різноманітні стилі, використані Стінгом в одній пісні, задіюються ним у якості своєрідних музично-понятійних символів на рівні із широко застосовуваними ним вербальними метафорами.

Осягнення багатшаровості музики Стінга потребує адекватного уявлення про його музично-лексичний тезаурус, той звуковий інструментарій, яким він оперує у власних творах.

Р. Чернова

**СПЕЦИФІКА ВОКАЛЬНО-ДЖАЗОВОЇ МАНЕРИ ФРЕНКА СІНАТРИ
(НА МАТЕРІАЛІ ЙОГО ВИКОНАВСЬКОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ПІСНІ
“COME FLY WITH ME”)**

R. Chernova

**SPECIFICITY OF FRANK SINATRA'S VOCAL-JAZZ MANNER
(BASED ON THE MATERIAL OF HIS PERFORMANCE INTERPRETATION
OF THE SONG “COME FLY WITH ME”)**

Одним з найвидатніших співаків, який здійснив безпрецедентний вплив на масову музичну культуру ХХ століття, є Френк Сінатра, пісні якого увійшли до скарбниці світової джазової та популярної музики. Завдяки винятковому «оксамитовому» тембру голосу та неповторній співочій манері, Сінатрі вдавалось витончено розкрити глибинний сенс виконуваних творів та занурити слухачів у вир емоцій.

У 50-ті — 60-ті рр. ХХ ст. співацька діяльність Ф. Сінатри майже повністю присвячується одному з провідних стильових напрямів джазового мистецтва — *свінгу*. Серед найкращих творчих здобутків артиста у цьому стилі важливе місце посідає його натхненне виконання пісні “*Come Fly With Me*” («Летимо зі мною»), написаної композитором Джиммі Ван Хойзеном на слова Семмі Кана. Будучи заголовною в однойменному *свінг*-альбомі, що вийшов у 1958 р., ця композиція задає відповідний настрій для решти пісень альбому, описуючи пригоди в різних екзотичних місцях (у Бомбеї, Перу, затоці Акапулько) на початку Епохи реактивних літаків. Виконавська інтерпретація Сінатрою пісні “*Come Fly With Me*” демонструє

широке використання ним яскравої палітри технічних прийомів джазового вокалу, які притаманні стилістиці *свінгу*.

Однією з провідних ознак музики “*Come Fly With Me*” є її ритмічна основа, яка базується на *свінгуванні* — чотиридольній синкопованій метриці (з акцентуванням слабких долей такту), яка породжує певну пульсацію, що надає жвавості та відчуття прискорення при збереженні темпу. Так звана *енергія свінгу* передається за допомогою *офф-біту* (зміщення акцентів з першої та третьої долі такту на другу та четверту), де зосереджено увагу не на точному часі відтворення ноти, а на проживанні та заповненні простору між звуками.

У виконавській інтерпретації цієї пісні Ф. Сінатра демонструє блискуче володіння специфічними засобами звукодобування та інтонування, притаманними джазовій манері співу. Одним з таких прийомів є так званий *drift (glissando)*, який дозволяє плавно та рівномірно «просковзити» від одного звуку до іншого у висхідному чи низхідному напрямку в межах певного інтервалу. Виконуючи композицію “*Come Fly With Me*”, Сінатра використовує різноманітні прийоми та техніки джазового вокального звукодобування, зокрема — надзвичайно поширену в джазовому вокалі техніку *розщеплення*, коли один дихальний потік ніби розщеплюється на два, або до чистого тону домішується певна частка іншого звуку (не музичного, а шумового). Одним з різновидів *розщеплення* є прийом *субтону*, який характеризується розщепленням дихального потоку на чистий звук та повітряний потік. Саме *субтон* найчастіше використовується Ф. Сінатрою у виконанні “*Come Fly With Me*” з метою вираження чуттєвості, легкості та невимуженості. У виконавській версії цієї пісні артист також активно використовує такий різновид розщеплення, як *штробас (strowbass)* — особливий прийом співу в режимі розслаблення голосових зв’язок, який додає гостроти звучанню.

Незвичним для виконавського стилю Ф. Сінатри є використання ним такого підвиду розщеплення, як *гроулінг (jazz growl)*, який належить до екстремальних ефектів звукодобування. *Гроулінг* базується на техніці розщеплення з максимально опущеною гортанню та коренем язика і на сильному *імпедансі*, який призводить до коливання як істинних голосових зв’язок, так і черпалоподібних, черпалонадгортанних і клиноподібних хрящів та надгортанника. У виконавській версії “*Come Fly With Me*” Ф. Сінатра наприкінці твору (на фразі “Pack up, let’s fly away”) використовує *гроулінг*, який плавно переходить у довге джазове *vibrato*, яке раптом різко змінюється на речитативну манеру. Застосування артистом *гроулінгу* відбувається з художньо-концептуальною метою емоційного підкреслення напруженої драматичної кульмінації твору та її подальшого розв’язання. Суттєву роль у виконавській техніці Сінатри відіграє використання наприкінці фраз прийомів *vibrato* — як класичного, так і стилізованого, що впливає на висоту звуку. Цікавим та доволі несподіваним є також використання співаком задля підкреслення емоційної гнучкості та рухливості (у першому куплеті на слові “Away”) особливого вокального прийому низхідного *йодельювання* (нім: *Jodeln*), специфічного передусім для традиційної «альпійської» манери співу, насамперед швейцарської.

Зазначимо, що в інтерпретації “*Come Fly With Me*” Ф. Сінатра майже повністю (за виключенням використання субтону наприкінці фраз) відмовляється від застосування своєї улюбленої естрадно-джазової манери *крунінг (crooning)*. Замість звичного напівшепотіння (із жорстким змиканням голосових зв’язок) Сінатра розпочинає з твердої атаки звуку та співає в режимі товстого змикання

голосових зв'язок в поєднанні з технікою *tweng* (*twang*, у перекладі — «дзвінкість»). Такий симбіоз вокальних технік додає звучанню голоса металевості та дзвінкості. Водночас Ф. Сінатра в композиції “*Come Fly With Me*” застосує (на фразі “*Come On*”) джазову манеру *шаутинг* (*shouting* — «кричати»), як емоційно забарвлений вигук-звернення до слухача.

Репрезентативним у виконанні джазової композиції є мистецтво філірування (франц. *filer lun son*) звука, яке полягає в умінні плавно інтонувати, гнучко змінюючи динаміку звука від голосного до тихого і від тихого до голосного, залишаючи незмінними його вокальні якості. Сінатра у своєму виконанні пісні продемонстрував високе володіння цим мистецтвом та витончену майстерність у філіруванні звука зі збереженням свободи і вокальної лінії. Виконавське мистецтво та неповторний «оксамитовий» голос Френка Сінатри створили особливий та різнобарвний художній світ його творчості, що підкорив серця мільйонів людей в усьому світі. І однією з перлин у мистецькому світі артиста є композиція “*Come Fly With Me*”, яка яскраво репрезентує особливості вокально-джазової виконавської манери знаменитого співака.

Чень Хайюнь

**СУЧАСНЕ ВТІЛЕННЯ МИСТЕЦЬКИХ ІДЕЙ ОЛЕКСАНДРА ЧЕРЕПНІНА
В КОНТЕКСТІ ДІАЛОГУ СХІД — ЗАХІД: МІЖНАРОДНИЙ КОНКУРС
КОМПОЗИТОРІВ У НЬЮ-ЙОРКУ**

Cheng Haiyong

**THE MODERN EMBODIMENT OF THE ARTISTIC IDEAS
OF OLEKSANDR CHEREPNIN IN THE CONTEXT OF THE EAST-WEST DIALOGUE:
THE INTERNATIONAL COMPETITION OF COMPOSERS IN NEW YORK**

У світовому художньому просторі ХХ ст. особливе місце належить Олександрю Черепніну — видатному композитору, піаністу, теоретику музики, педагогу та культурному діячу, який зробив величезний внесок у розвиток музичного мистецтва багатьох країн, серед яких Франція, США, Грузія, Китай, Японія та ін. Цього музиканта часто справедливо називають «громадянином світу».

Діяльність О. Черепніна, спрямована на максимальну активізацію культурного діалогу Заходу та Сходу, значною мірою сприяла кращому взаємопорозумінню між ними. Одним з магістральних напрямів діяльності цього видатного музиканта стала активна творча взаємодія з діячами культури та мистецтва Китаю, яка безпосередньо вплинула на подальший розвиток нового китайського музичного мистецтва ХХ ст. та формування китайської національної композиторської та виконавської (насамперед піаністичної) шкіл.

Уперше приїхавши до Китаю в 1934 р., Черепнін був захоплений красою китайської традиційної музики, багатством її образно-філософської, мелодико-інтонаційної, темброво-фонічної, метроритмічної сфер. Саме тому він був дуже здивований тим, що молоді китайські митці, прагнучи до вестернізації культури Піднебесної, почали відмовлятися у своїх творах від використання національних музичних традицій, намагаючись наслідувати європейські стилі. Тож О. Черепнін поставив собі за мету допомогти китайським музикантам знайти свій власний творчий шлях у мистецтві, заснований саме на розвитку власної самобутньої національної традиції. І йому вдалося досягти цієї мети. Вирішальну роль у